

Taòindesina stvarjenja

Prilagodbe

Ugroženi dragulji hrvatske Sahare

Vrlo rijetka, a iznimno ugrožena biljka u Hrvatskoj je crnkasta sasa. Ta samonikla biljka stanište je pronalaza na Durdevackim pijescima. Zbog životnih uvjeta suhih staništa ta višegodišnja zeljasta biljka morala se prilagoditi kako bi opstala. Iznad površine tla sasa naraste do 20 centimetara, a svi njezini nadzemni dijelovi prekriveni su vunenastim dlačicama kako bi sačuvala vodu. Zbog jakih vjetrova razvila je jaki i dubok korijen koji seže čak do metar dubine. Spolno razmnožavanje omogućuje gensku raznolikost, a vegetativni način razmnožavanja povećava brojnost na neželjivom staništu.

Danju lovac, noću izmet

Australsko prostranstvo stanište je pauka (*Celaenia excavata*) koji je našao zanimljiv način da noću pronade obrok, a još zanimljiviji način da danju i on sam ne postane obrok. Noću visi s lista vrebca svoj pijljeni tako što luči feromone koji su slični feromonima moljaca. Tako privlači moljce, koji su uvjereni da lete prema ženki, ali završavaju u zamci pauka. Čija su omljena hrana. Danju taj pauk postaje majstor prerušavanja. Nepomirno sjedi na lišću različitih biljaka te izgleda vrlo neprimjetljivo i neukusno jer oponaša pdžji izmet.

Skentrinje kod i otkrije lepezu kamuflažu mimikrijske hobonitice

Indonezijska mimikrijska hobonitica velika je oko 60 centimetara, a lako je prepoznatljiva po svojim bijelo-smeđim prugama. Ipak, teško ćemo je uočiti jer je ta hobonitica prvak u kamuflaži. U slučaju opasnosti može oponašati velik broj životinja, njih čak 15 različitih (ili 15 oblika). Kada želi da je predatori ostave na miru, ona se jednostavno pretvori u oblik koji joj najviše odgovara. Ta životinja toliko je inteligentna da u trenutku može odlučiti koju životinju izbjegava predator koji je u tom trenutku napadne – i odmah se pretvori u nju. U nekoliko slučajeva zabilježeno je da se može pretvoriti čak i u predatora svojeg predatora.

Skentrinje kod i pogledajte sličnost pauka s prtištim jianetom.

Sve je na ženki

Dobrihama mora iznad dvije tisuće metara vada riba udlikerka, koja je mesožder. Produženi šljak ledne peraje visi ispred usta te ribe kao štap za pecanje. Na njegovu vrhu nalazi se nepravilna sigetelca izraslina koja služi kao nametak za plijen. Zbog okruglasta tijela ta riba nije vješt plivač pa, neprimjetna, u mirnom mraku samo bježno maše marnem, kao da peca. Plijen hvata velikim lellulstima u kojima se nalaze mnogobrojni oštri zubi. Čeljust i truh može jako rastegnuti pa zbog toga može pojesti dvostruko veći plijen od sebe. Udlikerkama je vrlo teško nađi partnera za razmnožavanje u dubokome moru. Maleni mužjaci žive samostalno, ali kada narastu, probavni sustav prestane im raditi pa se ne mogu hraniti. Tada pronalaze ženu na kojoj parazitiraju. Ženke mogu nositi do šest mužjaka na tijelu u isto vrijeme.

Skentrinje kod i pogledajte ovu zanimljivu ribu pecućiču.

Ko bez glave!

Maleni gušter zanimljiva imena, tmoviti vražićak, dugačak je samo 20 cm. Pravi je gurman kada su posrijedi mrvari te odjednom može pojestiti do nekoliko tisuća mrava. Neobičan je zbog svojega šljastog izgleda i boje kože, zahvaljujući kojoj se dobro uklapa u australsku pustinu. Na stražnjem dijelu vrata ima bodiljastu kuglicu koja mu služi kao lažna glava u slučaju opasnosti. Pravu glavu skriva, a pruža lažnu te tako zavarava grabočljivca, čime stvara prednost za bijeg. Druga zanimljiva prilagodba ovoga malenoga guštera jest način prikupljanja vode. Naime, on prolazi kroz rotnu travu, u kapilice vode ostaju na šiljcima njegova tijela. Kad osjeti rekućinu na tijelu, počne refleksno gutati, a zahvaljujući pokretima tijela, voda se sa šiljaka iz svih dijelova tijela preko malih udubina na tijelu počne sipjevati ravno u usta.

Rođen za jienčarenje.

Najsporiji sisavac na Zemlji jede, spava, pari se, rađa mlade – visedi sa staba. Jienivcu je najprometnije odspavati 10 - 20 sati na dan. Aktivni je noću, kada se polako kreće kroz krošnje u potrazi za hranom, no rijetko prođe više od nekoliko metara. Služi na to samo jedanput na tjedan kako bi oborio nudžu ili promijenio stablo na kojem je počeo lišće, koje mu je najdraže. Na dugim prednjim i stražnjim nogama nalaze se kandže, a imali i zglobove koji se mogu zaključiti u određenom položaju pa ova životinja visi gotovo bez napora. Mišići tog sisavca sport su pa se ne može zagrijati drhtanjem. Upravo zato ima gustu krunu koje mu pomaže zadržati toplinu. Kruno je smeđe boje sa zelenkastom nijansom zbog zelenih algi koje bujaju na krunu. Zahvaljujući dugom i gipkom vratu, može okrenuti glavu do 270°, bez pomicanja tijela. Jienivcu su dobri plivači kada prašuma popliva.

Skentrinje kod i otkrije neobične prilagodbe jienivca.

Skentrinje kod i otkrije prilagodbe tmovitog vražićaka.

